

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันทั่วโลกว่ากลยุทธ์ในการบริหารที่ดีที่สุด คือ การมุ่งเน้นคุณภาพ และในปัจจุบันคุณภาพเป็นเรื่องของความพอใจของลูกค้าหรือผู้รับบริการ ความหมายของคุณภาพจึงมุ่งให้ลูกค้าพึงพอใจหรือตรงตามความต้องการของลูกค้าทางการศึกษานั้นลูกค้า หมายถึง ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การบริหารจัดการคุณภาพมีเป้าหมายเพื่อสร้างประสิทธิภาพการทำงานสูงสุดให้แก่องค์กร ปัจจุบันองค์กรทุกประเภท รวมทั้งสถานศึกษาไม่อาจหลีกเลี่ยงแรงผลักดันต่างๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในตัวผลิตภัณฑ์และเทคโนโลยี การแข่งขันทั่วโลก การปรับเปลี่ยนกฎระเบียบใหม่ๆ ความผันผวนทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม การเปลี่ยนแปลงข้อมูลเชิงประชากร ตลอดจนแนวโน้มสู่ความเป็นสังคมยุคบริการและข้อมูลข่าวสารยิ่งขึ้น เป็นต้น พลังผลักดันเช่นนี้ทำให้องค์กรทุกประเภทและสถานศึกษาได้รับผลกระทบเชื่อมโยงต่อกันเป็นลูกโซ่ จนต้องลงสู่สนามแข่งขันอันยังผลให้ต้องปรับเปลี่ยน เป็นองค์กรที่มีความคล่องตัว ปรับตัวได้ดี มีความพร้อมที่จะเรียนรู้ และเต็มไปด้วยความคิดสร้างสรรค์ เพื่อสามารถสนองตอบการเลือกของลูกค้าที่มีความเป็นตนเองมากยิ่งขึ้นได้อย่างรวดเร็วตามกระแสโลกาภิวัตน์ที่ทำให้โลกไร้พรมแดนจนทำให้เกิดกระแสผลักดันในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) ให้นำไปสู่การวางแผนพัฒนาการศึกษาทั้งเชิงรุกและเชิงรับ ที่สำคัญ คือ การจัดทำโครงการเข้ากับแผนงานหลักและนโยบายของแผนการพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ตลอดจนการนำโครงการไปดำเนินการให้เกิดผลและก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ (ดำริ บุญชู, 2545, หน้า 2)

จากการจัดการศึกษาไทยที่ผ่านมา ประเทศไทยยังปรับตัวไม่ทันกับสถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นต้องเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา ตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ที่กำหนดให้การบริหารและการจัดการศึกษาเป็นหมวดสำคัญหมวดหนึ่งที่จะต้องมีการปฏิรูปไปพร้อม ๆ กันกับการปฏิรูปด้านอื่น ๆ โดยได้วางระบบโครงสร้างการบริหารที่เกี่ยวข้อง สัมพันธ์เชื่อมโยง และส่งเสริมการปฏิรูปด้านอื่น ๆ ทุกด้าน ทั้งในส่วนที่รัฐจัดการศึกษาเองและในส่วนที่ให้องค์กรประชาชนและทุกส่วนของสังคม เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตลอดจนกำกับ สนับสนุน ส่งเสริม การศึกษาและพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งของรัฐ เอกชน ห้องถิ่น ชุมชนและบุคคลที่จัดการศึกษา กระแสการปฏิรูปที่เกิดขึ้นในประเทศไทยขณะนี้ เป็นสิ่งยืนยันว่า สังคมโดยทั่วไปตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการศึกษา รวมทั้งมี

ความมุ่งหมายที่ต้องการเห็นการศึกษาที่มีศักยภาพ (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2544, หน้า 2) การปฏิรูปการศึกษาของประเทศ มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ในการที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จและตรงตามเป้าหมายที่จะพัฒนาชุมชนหรือประเทศชาติให้ก้าวหน้า รวดเร็ว และดีมากขึ้นเรื่อยๆ ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญหลายประการ แต่ในบรรดาปัจจัยที่สำคัญเหล่านั้นมีอยู่หนึ่งปัจจัยที่เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า ปัจจัยที่เป็นคน (people) เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง (วิโรจน์ สารวัตนะ, 2544, หน้า 3) คุณภาพของคนจะต้องได้รับพัฒนาคุณภาพได้ดีให้สูงขึ้น และกำลังคนที่จะเข้าไปเป็นจักรกลสำคัญของการพัฒนาทุกด้านทั้งภาครัฐและเอกชนจะต้องมีคุณภาพสูงขึ้น (วิจิตร ศรีสอาน, 2543, หน้า 12) สังคมไทยเป็นสังคมฐานความรู้ที่การเรียนรู้ ความรู้และนวัตกรรมเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเสริมสร้างฐานความรู้ที่เข้มแข็งให้กับประเทศ เพื่อความสามารถในการปรับตัวไม่ให้เกิดอยู่ในฐานะผู้เสียเปรียบ โดยส่งเสริมและสร้างสถานการณ์ให้คนไทยทุกคนมีสิทธิและความเสมอภาคในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (กุลธร เลิศสุริยะกุล, 2548, หน้า 5) ฉะนั้นในการบริหารจัดการศึกษา จำเป็นที่จะต้องมีการกระจายอำนาจให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ซึ่งให้มีการจัดระบบโครงสร้างและมีการพัฒนากระบวนการจัดการศึกษาให้มีเอกภาพเชิงนโยบาย มีความหลากหลายในทางปฏิบัติ การกระจายอำนาจ การบริหาร และการจัดการ ในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดไว้มี 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 24)

การจัดการศึกษาในประเทศไทย เป็นภาระหน้าที่โดยตรงของรัฐ แต่จากอดีตที่ผ่านมารัฐมีศักยภาพไม่เพียงพอที่จะจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึงจึงเปิดโอกาสและส่งเสริมให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐบาลโดยสนับสนุนให้จัดตั้งโรงเรียนเอกชน ทุกระดับ ทุกประเภท การศึกษาเอกชนจึงมีบทบาทสำคัญที่ได้สร้างสรรค์และพัฒนาประชากรส่วนหนึ่งของประเทศให้มีความรู้ความสามารถ ผลผลิตทางด้านทรัพยากรที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเอกชนจำนวนมากที่เป็นกำลังสำคัญในการสร้างความก้าวหน้าให้แก่ประเทศชาติทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการเมืองการปกครอง ปรากฏให้เห็นที่ประจักษ์อย่างชัดเจน จึงกล่าวได้ว่าการศึกษาเอกชนมีส่วนในการพัฒนาประเทศอย่างยิ่งตลอดมา (กรรณิการ์ ภิญญาคง, 2541, หน้า 19 - 21)

การพิจารณาว่าโรงเรียนจะมีประสิทธิผลหรือไม่นั้นมักจะพิจารณาที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นเกณฑ์ แต่การประเมินประสิทธิผลของโรงเรียนโดยใช้เกณฑ์หลายเกณฑ์ซึ่งสามารถประเมินประสิทธิผลของโรงเรียนได้ครอบคลุมกว่าการประเมินโดยใช้เกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่งโดยพิจารณาจาก เกณฑ์ 4 ด้าน คือ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล 4) การบริหารงานทั่วไป

ดังนั้นโรงเรียนใดดำเนินการจัดการศึกษาให้บรรลุเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นจะเป็นโรงเรียนที่มีประสิทธิผลในการจัดการศึกษา คุณภาพการศึกษาจะดีเป็นที่ยอมรับแก่สาธารณชน จากกรรณการของเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี (2549, หน้า 3) ในภาพรวมของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ผลการประเมินมีประสิทธิผลในระดับที่ต้องปรับปรุงตั้งรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านคุณภาพ ปัญหาด้านคุณภาพ ปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเฉพาะ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ยังต่ำกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ คือ ร้อยละ 60: 60: 60 ตามลำดับ แต่ทำได้เพียง 42.74: 38.87 และ 43.17 ตามลำดับ
2. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร จุดด้อย คือ ไม่สร้างแรงจูงใจให้กับผู้ร่วมงานและใช้อำนาจในการตัดสินใจเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง
3. การพัฒนาและการเสียสละของบุคลากร บุคลากรยังขาดการเอาใจใส่ต่อการเรียนการสอนและยังขาดการผลิตสื่อในการสอน
4. การประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเอกชน การดำเนินการตามระบบของการศึกษา ยังไม่ได้คุณภาพตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์

จากการพิจารณาสภาพของปัญหาในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ยังประสบปัญหาและมีอุปสรรคซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ประสิทธิภาพหรือผลผลิตการพัฒนาการศึกษาของการจัดการศึกษาของโรงเรียนยังไม่บรรลุเป้าหมายเป็นที่น่าพึงพอใจ มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไข เพื่อให้เกิดภาพแห่งความสำเร็จในการพัฒนาการศึกษา การพัฒนาการศึกษาจะสำเร็จหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับที่ประสิทธิผลของโรงเรียนซึ่งเป็นหน่วยงานทางการศึกษา ระดับปฏิบัติที่สำคัญที่สุดซึ่งต้องอาศัยปัจจัยด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนหลายประการ ที่จะทำให้การปฏิบัติงานในโรงเรียนเอกชนในจังหวัดสิงห์บุรีบรรลุเป้าหมาย

จากสาเหตุของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจ ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับประสิทธิผลของการจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ซึ่งจะทำให้สามารถทราบว่าปัจจัยด้านใดที่มีผลต่อประสิทธิผล เพื่อจะได้นำไปเป็นข้อมูล ในการปรับปรุงการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชน ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ต่อไป

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารงานโรงเรียนเอกชนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยการบริหาร กับ ประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชน ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาความสามารถของผู้บริหาร และ ผู้เกี่ยวข้องของโรงเรียนเอกชน เพื่อทราบถึง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารงาน กับ ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการแก้ไข ปรับปรุง ส่งเสริม และพัฒนา ประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีและหลักการ การบริหารตามแนวคิดของ สเตียร์ (Steers, 1991, pp.21-22) ที่เห็นว่าปัจจัยการบริหารที่สัมพันธ์กับประสิทธิผล ประกอบด้วย ทุนหรืองบประมาณ ทรัพยากรบุคคล กฎหมายระเบียบต่างๆ การสนับสนุนของ ชุมชน บุคคลและกลุ่มบุคคลในโรงเรียน ภาระงานและเทคโนโลยี การจัดการ การบริหาร จัดการ ภาวะผู้นำ การติดต่อสื่อสาร การตัดสินใจ อำนาจและการเมืองในโรงเรียน ความขัดแย้ง และการต่อรอง บรรยากาศและสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ส่วนประสิทธิผลของโรงเรียนได้จาก แนวคิดขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (organization for economic co - operation and development : OECD, 2544, หน้า 6 - 8) ประกอบด้วย 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 3) การพัฒนาและการเสถียรของบุคลากรและ 4) การประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร 36 คน ครูผู้สอน 276 คน และ คณะกรรมการอำนวยการโรงเรียน 192 คน รวม 504 คน โดยสำรวจรายชื่อโรงเรียนจาก สারণเทศของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากประชากรมีจำนวนที่แน่นอน (finite population) ผู้วิจัยจึงใช้สูตรของ ทาโร่ ยามานะ (Taro Yamane) ในการคำนวณหาขนาดกลุ่ม ตัวอย่าง และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โดยการจับฉลาก ได้กลุ่ม ตัวอย่าง 265 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ได้แก่

3.1 ตัวแปรอิสระ

1. เพศ
 - 1) ชาย
 - 2) หญิง
2. อายุ
 - 1) ไม่เกิน 25 ปี
 - 2) 26 ปี – 35 ปี
 - 3) 36 ปี – 45 ปี
 - 4) 45 ปี ขึ้นไป
3. ประสบการณ์ในการทำงาน
 - 1) ไม่เกิน 5 ปี
 - 2) 5 ปี – 10 ปี
 - 3) 11 ปี – 15 ปี
 - 4) 16 ปี – 20 ปี
 - 5) 20 ปี ขึ้นไป
4. ระดับการศึกษา
 - 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี
 - 2) ปริญญาตรี
 - 3) สูงกว่าปริญญาตรี
5. ตำแหน่ง
 - 1) ผู้บริหารสถานศึกษา
 - 2) ครูผู้สอน
 - 3) กรรมการอำนวยการโรงเรียน

3.2 ตัวแปรตาม

ตัวแปรชุดที่หนึ่ง ได้แก่ ปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ตามแนวคิดของ สเตียร์ (Steers, 1991, pp. 21 - 22) จำแนกเป็น 14 ปัจจัย ดังนี้

- 3.2.1 ทุนหรืองบประมาณ (capital)
- 3.2.2 ทรัพยากรบุคคล (human resources)
- 3.2.3 กฎหมายและระเบียบต่างๆ (government regulation)

- 3.2.4 การสนับสนุนของชุมชน (community support)
- 3.2.5 บุคคลและกลุ่มบุคคลในโรงเรียน (individual and group)
- 3.2.6 ภาระงานและเทคโนโลยี (task and technology)
- 3.2.7 การจัดองค์การ (organizing)
- 3.2.8 การบริหารจัดการ (administration)
- 3.2.9 ภาวะผู้นำ (leadership)
- 3.2.10 การติดต่อสื่อสาร (communication)
- 3.2.11 การตัดสินใจ (decision making)
- 3.2.12 อำนาจและการเมืองในโรงเรียน (power and politics)
- 3.2.13 ความขัดแย้งและการต่อรอง (conflict and negotiation)
- 3.2.14 บรรยากาศและสภาพแวดล้อมในโรงเรียน (climate and environment)

ตัวแปรชุดที่สอง ได้แก่ ประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ตามแนวคิดขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (organization for economic co - operation and development OECD 2544, หน้า 6 - 8) ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

- 3.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (goal accomplishment)
- 3.2.2 ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (leadership)
- 3.2.3 การพัฒนาและการเสถียรของบุคลากร (personal development)
- 3.2.4 การประกันคุณภาพในโรงเรียน (quality assurance school)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. โรงเรียนเอกชน เป็นองค์กรหนึ่ง ที่รับภาระการจัดการศึกษาให้แก่เด็กไทย เคียงคู่มากับการจัดการศึกษาของภาครัฐมาเป็นระยะเวลายาวนาน
2. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่ง หรือรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ ครูใหญ่ ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี
3. ปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน หมายถึง สิ่งที่มีผลต่อการปฏิบัติงานในโรงเรียนซึ่งมี หลายประการได้รับการพิจารณาว่า จะส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน
4. ทุนหรืองบประมาณ หมายถึง แผนการเงินที่โรงเรียนจัดทำขึ้น โดยการกำหนดรายรับและรายจ่ายของงานที่จะดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง
5. ทรัพยากรบุคคล หมายถึง บุคคลที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนที่มีความสามารถในการทำประโยชน์ให้แก่โรงเรียน

6. กฎหมายและระเบียบต่างๆ หมายถึง ระเบียบ ข้อบังคับ และเกณฑ์มาตรฐานต่างๆ ของรัฐ ที่บัญญัติขึ้นมาเพื่อกำหนดพฤติกรรมของบุคลากรในโรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์ให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

7. การสนับสนุนของชุมชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุน ส่งเสริม และเกื้อหนุนการดำเนินงานของโรงเรียน ในด้านทรัพยากร ได้แก่ บุคคล วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ แรงงาน ตลอดจนช่วยให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมในการทำงาน

8. บุคคลและกลุ่มบุคคลในโรงเรียน หมายถึง การทำงานร่วมกันของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีทักษะ ความรู้ ความสามารถ การจูงใจต่างกัน แต่มีพฤติกรรมการทำงานร่วมกันทั้งในด้านการสื่อสาร การตัดสินใจ การแสดงภาวะผู้นำ การใช้อำนาจ การเมืองและอื่นๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียน

9. ภาระงานและเทคโนโลยี หมายถึง ระบบการนำวัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการ มาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ให้สูงขึ้น

10. การจัดองค์การ หมายถึง การกำหนดโครงสร้างขององค์การอย่างเป็นทางการ โดยการจัดแบ่งออกเป็นหน่วยงานย่อยต่างๆ กำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน ให้ชัดเจน รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานย่อยเหล่านั้น ทั้งนี้เพื่อให้เอื้อต่อการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

11. การบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการของการมุ่งสู่เป้าหมายของโรงเรียนจากการทำงานร่วมกัน โดยใช้บุคคลและทรัพยากรบริหารที่เหมาะสม

12. ภาวะผู้นำ หมายถึง ลักษณะความสัมพันธ์รูปหนึ่งระหว่างคนในกลุ่มเป็นความสัมพันธ์ที่บุคคลหนึ่งหรือหลายคน ซึ่งเรียกว่าผู้นำสามารถที่จะชักจูงผู้ปฏิบัติซึ่งเป็นผู้ตามให้ร่วมมือร่วมใจดำเนินการไปสู่จุดมุ่งหมายที่ผู้นำต้องการได้

13. การติดต่อสื่อสาร หมายถึง การส่งข่าวสารจากผู้หนึ่งไปยังอีกผู้หนึ่ง หรือจากผู้ส่งไปยังผู้รับกระบวนการในการส่งหรือการถ่ายทอด จะต้องอาศัยช่องทางการติดต่อสื่อสารและสัญลักษณ์ต่างๆ เพื่อให้ถึงผู้รับอย่างรวดเร็วและถูกต้อง

14. การตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่ง จากหลายๆ ทางเลือกที่ได้พิจารณา หรือประเมินอย่างดีแล้วว่าเป็นทางให้บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งจะก่อให้เกิดผลตามที่ต้องการให้ได้มากที่สุด โดยในเวลาเดียวกันก็ต้องสามารถป้องกันผลเสียที่ไม่พึงปรารถนาให้เกิดขึ้นน้อยที่สุดเท่าที่จะกระทำได้

15. อำนาจและการเมืองในโรงเรียน หมายถึง วิธีการที่บุคคลในโรงเรียนมีความสามารถในการใช้อิทธิพลต่อผู้อื่น เพื่อที่จะทำให้บุคคลอื่นยอมปฏิบัติตามความต้องการของตนเอง

16. ความขัดแย้งและการต้อรอง หมายถึง ความไม่ลงรอยกัน ระหว่างกลุ่มต่างๆ ที่สมาชิกของกลุ่มได้พิจารณาและรับรู้ว่าเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายหรือความคาดหวังของกลุ่ม ของตนเอง

17. บรรยากาศและสภาพแวดล้อมในโรงเรียน หมายถึง สภาพวะที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

18. ประสิทธิภาพของโรงเรียน หมายถึง การบรรลุเป้าหมายของโรงเรียน การใช้ทรัพยากรดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพคุ้มค่า และการดำเนินงานที่ราบรื่น ทุกคนในโรงเรียนมีความพอใจในการปฏิบัติงานที่ตนเองรับผิดชอบ ซึ่งประสิทธิผลดังกล่าวนี้เป็นประสิทธิผลในภาพรวมทั้งระบบของโรงเรียน

19. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสำเร็จอย่างมีคุณภาพของนักเรียนตามเป้าหมายการจัดการศึกษาโดยสามารถประเมินได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งเป็นผลมาจากความร่วมมือกันของผู้บริหารและครู ในกระบวนการบริหาร และกระบวนการจัดการเรียนการสอน

20. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถนำหรือสร้างแรงจูงใจให้ผู้ร่วมงาน หรือผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการทำงาน นำไปสู่การพัฒนาตนเองและพัฒนาองค์กร เป็นผู้นำทางการบริหารงาน ผู้นำทางวิชาการ ผู้นำการเปลี่ยนแปลง และการกระจายอำนาจ

21. การพัฒนาและเสี่ยสละของบุคลากร หมายถึง การอุทิศเวลาต่อหน้าที่การงานปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลัง มีความเมตตากรุณาต่อนักเรียน พัฒนาดตนเองอยู่เสมอ ศึกษาหาความรู้และจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย

22. การประกันคุณภาพภายในโรงเรียน หมายถึง เป็นการปฏิบัติให้มีความมั่นใจว่าถ้าโรงเรียนได้ดำเนินการตามที่กำหนดไว้ จะทำให้คุณภาพการศึกษาเป็นที่พึงพอใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากที่ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้กำหนดกรอบแนวคิด (Conceptual framework) จากแนวคิดของสตีเยร์ (Steers, 1991, pp. 21 - 22) ประมวลกับแนวคิดขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (organization for economic co - operation and development OECD 2544, pp.6 - 8) ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

- () ชาย
- () หญิง

2. อายุ

- () ไม่เกิน 25 ปี
- () 26 ปี – 35 ปี
- () 36 ปี – 45 ปี
- () 45 ปี ขึ้นไป

3. ประสบการณ์ในการทำงาน

- () ไม่เกิน 5 ปี
- () 5 ปี – 10 ปี
- () 11 - 15 ปี
- () 16- 20 ปี
- () 20 ปี ขึ้นไป

4. ระดับการศึกษา

- () ต่ำกว่าปริญญาตรี
- () ปริญญาตรี
- () สูงกว่าปริญญาตรี

5. ตำแหน่ง

- () ผู้บริหารสถานศึกษา
- () ครูผู้สอน
- () คณะกรรมการ
อำนวยการโรงเรียน

ตัวแปรตาม

ปัจจัยการบริหาร

1. ทุนหรืองบประมาณ
2. ทรัพยากรบุคคล
3. กฎหมายและระเบียบต่างๆ
4. การสนับสนุนของชุมชน
5. บุคคลและกลุ่มบุคคลในโรงเรียน
6. ภาระงานและเทคโนโลยี
7. การจัดองค์การ
8. การบริหารจัดการ
9. ภาวะผู้นำ
10. การติดต่อสื่อสาร
11. การตัดสินใจ
12. อำนาจและการเมืองในโรงเรียน
13. ความขัดแย้งและการต่อรอง
14. บรรยากาศและสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

ประสิทธิผลของโรงเรียน

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร
3. การพัฒนาและการเสียสละของบุคลากร
4. การประกันคุณภาพในโรงเรียน

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

ปัจจัยการบริหารทั้ง 14 ปัจจัย คือ 1) ทุนหรืองบประมาณ 2) ทรัพยากรบุคคล 3) กฎหมายและระเบียบต่างๆ 4) การสนับสนุนของชุมชน 5) บุคคลและกลุ่มบุคคลในโรงเรียน 6) ภาระงานและเทคโนโลยี 7) การจัดองค์การ 8) การบริหารจัดการ 9) ภาวะผู้นำ 10) การติดต่อสื่อสาร 11) การตัดสินใจ 12) อำนาจและการเมืองในโรงเรียน 13) ความขัดแย้งและการต่อรอง และ 14) บรรยากาศและสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ทั้ง 4 ข้อคือ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 3) การพัฒนาและการเสียสละของบุคลากร และ 4) การประกันคุณภาพในโรงเรียน